

Olszewski, Eugeniusz

Zgromadzenie ogólne Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/2, 434-435

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzeczywiste — H. Barycz⁵. Obecnie zatem Polska ma w Akademii 2 członków rzeczywistych i 6 członków korespondentów⁶, przesuując się dzięki temu z jedynastego miejsca co do liczby członków — na ósme (po Stanach Zjednoczonych, Francji, Wielkiej Brytanii, ZSRR, NRF, Holandii i Włoszech)⁷.

Głównym punktem porządku obrad Zgromadzenia były zmiany statutu oraz losy „Archives Internationales d'Histoire des Sciences”. Nowelizacja statutu, przeprowadzona w Moskwie, polega przede wszystkim na skreśleniu zdania wiążącego Akademię z Sekcją Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki. Akademia uniezależniła się więc instytucjonalnie i — co za tym idzie — finansowo od Unii, co wywołało konieczność wprowadzenia nie istniejącej poprzednio składki członkowskiej, której wysokość ustalono na 20 dolarów za okres 3 lat. Z oddzieleniem od Sekcji Historii Nauki wiązało się przejęcie przez Akademię całkowitej odpowiedzialności za „Archives Internationales”, które poprzednio były wspólnym organem obu instytucji⁸. Publikacja tego kwartalnika zostanie zapewne powierzona jednemu z wydawnictw włoskich.

Na zakończenie Zgromadzenia ogłoszono decyzje o przyznaniu dwu medali im. A. Koyrégo i wyróżnień, którymi zastąpiono tym razem nagrodę dla młodych pracowników nauki, a także dokonano wyboru władz Akademii na następne trzy-lecie⁹.

Eugeniusz Olszewski

ZGROMADZENIE OGÓLNE KOMITETU MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE HISTORII TECHNIKI

W dniu 22 sierpnia 1971 r., w czasie XIII Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki, odbyło się w Moskwie Zgromadzenie Ogólne Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki. Było to drugie z kolei Zgromadzenie tej powstałej w 1968 r. organizacji, afiliowanej do Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki¹.

Ze sprawozdania złożonego Zgromadzeniu przez sekretarza generalnego Komitetu prof. M. Daumasa wynika, że Komitet liczył w połowie 1971 r. ok. 420 członków. Dwie trzecie spośród nich zgrupowane było w 4 grupach narodowych, które

⁵ Prócz tego Zgromadzenie przyznało 5 osobom członkostwo honorowe. Ogółem zatem liczba członków Akademii wzrosła do 266, w tym było członków honorowych — 10, rzeczywistych — 113 i korespondentów — 143.

⁶ Członkiem rzeczywistym Akademii był już poprzednio B. Suchodolski; w ostatniej kadencji zajmował on stanowisko wiceprzewodniczącego. Z listy członków korespondentów ubył zmarły w dniu 24 I 1972 B. Olszewicz.

⁷ Z wymienionej w przypisie 1 publikacji można sobie przypomnieć, że wśród zmarłych członków Akademii było 7 Polaków: Z. Ameisenowa, A. Birkenmajer, S. Dickstein, B. Hryniewiecki, M. Radwan, W. Szumowski i A. Teske.

⁸ Por. informację o poprzednim Zgromadzeniu Ogólnym Akademii w nrze 1/1969 „Kwartalnika”, s. 213, a także — wyżej w mniejszym numerze — informację o Zgromadzeniu Ogólnym Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki.

⁹ Informację o wynikach wyborów i o odznaczeniach podano w nrze 3/1971 „Kwartalnika”, s. 731. Sekretarza administracyjnego Akademii, M. Grmeka, określono tam omyłkowo jako zastępcę sekretarza, a jako jego kraj ojczysty podano Francję zamiast Jugosławii. Prócz tego pomyłka wkradła się do nazwiska A. Koyrégo, a wyróżnienie mgr G. Rosińskiej niesłusznie określono jako nagrodę.

¹ Por. informację o powołaniu Komitetu w nrze 1/1969 „Kwartalnika”, s. 217—218.

powstały w Kanadzie, Polsce², Stanach Zjednoczonych i ZSRR; pozostali rekrutowali się z ponad 20 krajów.

Zgodnie z przyjętymi przed 3 laty założeniami działalność Komitetu polegała przede wszystkim na podjęciu skoordynowanych w skali międzynarodowej badań nad wdrażaniem postępu technicznego przez kraje nie będące jego inicjatorami. Pierwsze sympozjum na ten temat odbyło się w 1970 r. w Pont-à-Mousson we Francji³, drugie — w ramach XIII Kongresu, na dwa dni przed Zgromadzeniem Ogólnym⁴. Prócz tego przystąpiono do prac nad międzynarodową bieżącą bibliografią historii techniki oraz do gromadzenia informacji o pracach historycznotechnicznych prowadzonych w różnych ośrodkach.

Dyskusja nad sprawozdaniem skoncentrowała się na programie dalszej działalności Komitetu, a w szczególności na następnym etapie prac badawczych. Przeważała opinia, że powinny one przesunąć się z zagadnień dziewiętnastowiecznych na aktualne problemy wdrażania postępu technicznego przez kraje rozwijające się. Postanowiono zatem dołożyć starań, by sympozjum na ten temat było włączone do programu następnego kongresu historii nauki, który ma odbyć się w 1974 r. w Japonii, oraz by mniej liczne spotkanie zorganizowane było w roku poprzednim. Rozważano także możliwości opracowania słownika biograficznego ludzi techniki oraz przystąpienia do prac nad wielotomową powszechną historią techniki.

Na zakończenie posiedzenia wybrano nowy dziesięcioosobowy Zarząd Komitetu oraz 3 zastępców członka Zarządu. Zarząd wyłonił następnie Biuro Komitetu w składzie poprzednio działającym: przewodniczącym pozostał nadal E. Olszewski (Polska), wiceprzewodniczącymi — M. Kranzberg (Stany Zjednoczone) i S. W. Szuchardim (ZSRR), a sekretarzem generalnym — M. Daumas (Francja). W skład Zarządu weszli ponadto przedstawiciele 6 innych krajów: Czechosłowacji, Japonii, Kanady, NRF, Wielkiej Brytanii i Włoch. Jednym z zastępców członka Zarządu wybrano I. Pietrzak-Pawłowską, profesora historii gospodarczej Uniwersytetu Warszawskiego, członka Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN.

Eugeniusz Olszewski

POSIEDZENIE KOMITETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Komitet Mikołaja Kopernika Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki odbył podczas kongresu moskiewskiego jedno posiedzenie w dniu 21 sierpnia 1971 r. w siedzibie Akademii Nauk ZSRR. Zebrani przedyskutowali i zatwierdzili sprawozdanie Komitetu dla Zgromadzenia Generalnego Unii oraz wystuchali relacji z działalności grup roboczych powołanych w Komitecie dla spraw wydawnictw i organizacji sympozjów naukowych w 1973 r. Postanowiono wystąpić do Zgromadzenia Ogólnego o odpowiednie do wzrostu zadań powiększenie budżetu Komitetu. Komitet ustalił również kandydatury nowych członków. Ich przyjęcie przez Zgromadzenie Ogólne rozszerzyło wydatnie skład Komitetu, grupującego obecnie uczonych z 18 krajów całego świata. Bezpośrednio po zebraniu prof. A. A. Michajłow w imieniu Komitetu Keplerowskiego wręczył zebrany pamiątkowe medale wydane przez Akademię Nauk ZSRR ku czci 400 rocznicy urodzin Keplera.

Jerzy Dobrzycki

² Polska grupa narodowa została powołana przez Komitet Historii Nauki i Techniki PAN; por. informację o jej zebraniu w nrze 2/1971 „Kwartalnika”, s. 460.

³ Por. informację o tym sympozjum w nrze 1/1971 „Kwartalnika”, s. 208.

⁴ Por. referat E. Olszewskiego, wprowadzający do tego sympozjum, w nrze 3/1971 „Kwartalnika”, s. 565—575, a w niniejszym numerze — sprawozdanie z XIII Kongresu, napisane przez I. Pietrzak-Pawłowską.